

Випуск № 24 (1 лютого)

Вінниця – Львів – 2017 р.

ПЕРЕДМОВА

Електронна збірка видана проектом «Дерево казок» за підтримки проекту «Казка». У 24 номері зібрано 7 чудових літературних та народних казок. Серед них є чудові українські народні казки, що навчають нас мудрості багатьох поколінь розумних та кмітливих українців. Справжньою «короною» збірки стала казка Віталії Савченко «Подорож у країну казок», яка показує нам, що таке справжня казка. Мандруйте захоплюючим світом казок разом з нами – наповнюйте свої серця теплом!

Збірка «Дерево казок» – це серійне щомісячне електронне видання, що розповсюджується абсолютно безкоштовно.

Своє життя збірка розпочала 1 березня 2015 року.

ПРОЕКТ «ДЕРЕВО КАЗОК»

(<https://derevo-kazok.org>)

«Дерево казок» – величезний безкоштовний архів авторських та народних казок, які ви можете прочитати українською мовою. Тут ви знайдете не лише українські казки, а й казки інших країн. Проект складається з 4-х основних розділів: українська народні казки, казки народів світу, казки українських авторів та казки авторів світу. Автор та адміністратор проекту – *Лук'янюк Євген*.

Наші контакти:

derevokazok@gmail.com –адреса ел. пошти.

Приєднуйтеся до нас:

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/derevokazok>

Ми в Twitter: <https://twitter.com/KazkuPpUa>

Ми на GooglePlus:

<https://plus.google.com/communities/102303859954667667228>

Ми Вконтакті: http://vk.com/derevo_kazok

ПРОЕКТ «КАЗКА»

(<http://kazka.in>)

Сайт «Казка» розпочав свою діяльність в 15 жовтня 2011 року. Наша діяльність була спрямована на пошук всіх казок, що написані чи перекладені українською мовою, це могли бути і народні, і авторські твори. Ми також звертали увагу на аудіо, часом на відеокказки. Загалом нас цікавив будь-який контент чи медіа, що має стосунок до казок. Але з 1 січня 2016 року ми вирішили зосередитись на авторських казках. Ми змінюємо дизайн і концепцію сайту. Починаємо не тільки колекціонувати казки, а і пропагувати авторів цих казок. Долучаємось до розвитку сучасної української літератури в вузькій ніші – казки. Ми не відмовляємось і від перекладів творів іншомовних авторів на українську мову, отже, прагнемо пропагувати всю авторську казкову літературу.

Контакти:

ua@kazka.in – адреса ел. пошти.

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/Kazka.in>

Ми в Twitter: <http://twitter.com/Kazkain>

Засновник проекту – **Тарас Амброз**

ЗМІСТ:

КОВАЛЬ І ЧОРТ	4
ІВАН-ВІТЕР	6
ІВАН МУЗИКА	10
ПОДОРОЖ У КРАЇНУ КАЗОК	14
ПРО КИРИКА	31
КАМІНЕЦЬ-СВИСТУНЕЦЬ ТА ЛИХА ЦАРІВНА	33
КАЗКА ПРО КОРОЛЕВУ КАТЕРИНУ	39

КОВАЛЬ І ЧОРТ

(українська народна казка)

Був собі коваль, та такий бідний, що на ковадлі спав і обценьками покривався. От і вирішив він записати свою душу нечистому. Нечистий і каже:

– Добре, що ж ти хочеш за свою душу?

– Я хочу, щоб у мене був повен глечик грошей і щоб цілий рік вони не убували, скільки б я їх не брав.

Лукавий і каже:

– Добре, будеш мати гроші, а через рік я прийду по твою душу.

От приніс коваль повен глечик грошей, заховав у бодню, а трохи взяв у кишеню та й почимчикував гуляти. Гуляв день, ніч, аж не зоглядівся, коли й рік пройшов.

Іде якимось він, а лукавий скік до нього на плечі та й каже:

– А! Тепер ти мій.

А коваль йому:

– Твій, але пожди до хати, я дещо жінці скажу.

– Добре, – погодився чорт.

Коваль ввійшов у хату, посадив лукавого на лаві, та ніхто його не бачить, ані він сам, і вийшов з хати та ну знову гуляти.

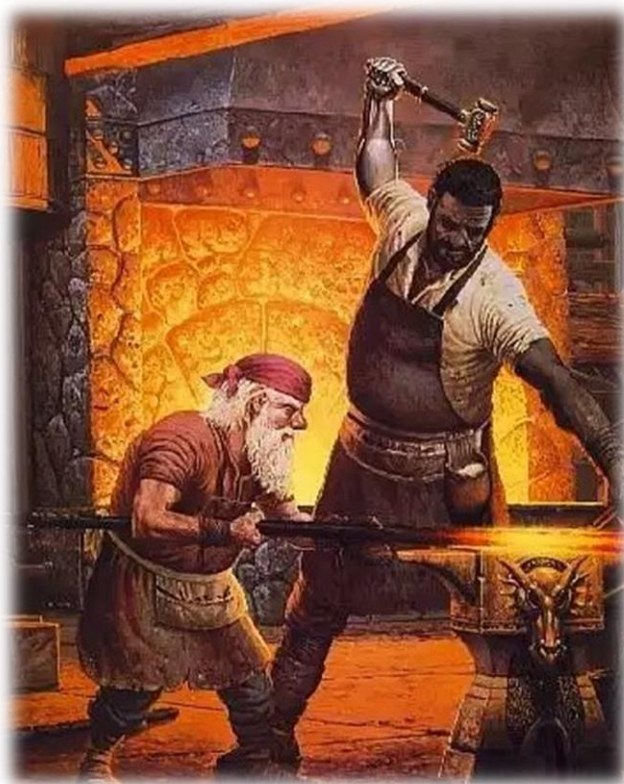
Лукавий ждав-ждав, а далі хотів встати з лави та йти за ним. Коли смикнеться – аж не можна встати. Давай він рватися од лави, термосує, аж глина летить, мало хата не розвалиться. А жінка злякалась, кинулася з хати та до чоловіка:

– Що ти таке посадив на лаві, що мало хати не розверне? Іди та прийми його звідти.

Коваль прийшов і каже:

– А що, будуть знов цілий рік гроші в глечичку – то пуцу.

Лукавий і каже:

– Будуть.

Він взяв та й пустив. От знов грошей доволі. Знов коваль гуляє, веселиться, аж незчужся, коли й рік минув. Іде він собі дорогою, а лукавий скік йому на плечі та й каже:

– Тепер ти мій.

– А твій, – каже коваль, – але пожди, посидь отут у моїм городі на груші, а я на час ввійду в хату та з жінкою попрощаюсь.

– Ну, йди, та не барись.

От коваль посадив лукавого на груші, а сам знов пішов гулять-веселиться. Коли біжить жінка:

– Що це ти посадив на груші? Одна була така славна грушка, а тепер зовсім пропаде, так щось її трусить. Вже грушки обсипались, листя облетіло і гілля поламалось, вже аж коріння вивертає.

Прийшов коваль та й каже:

– А що, будуть знов цілий рік гроші – то пуцу.

– Будуть, будуть, тільки пусти.

От він взяв та й пустив. Знов є гроші – знов гуляє коваль, аж поки рік не виходить. Лукавий знов явився та й каже:

– Тепер ти мій.

– А твій, – каже коваль. – Ну, ходім у дорогу.

– Ходім.

Ідуть вони на греблю, а був уже вечір, та так місячно. От від коваля тінь і видно на землі, а біс питає:

– Хто це з тобою йде?

– А це мій брат, – каже коваль.

– То він візьме мене?

– А візьме, – одказує.

– Ну, змилуйся, сховай мене.

– А куди я тебе сховаю?

– Ну, хоч у калитку.

– Добре, лізь в калитку.

От біс і сховався в калитку. А коваль міцно зав'язав її та й кинув у воду. Чорт утопився, а коваль вернувся та живе й досі.

Джерело: <https://derevo-kazok.org/koval-i-chort-ukrayinska-kazka.html>

ІВАН-ВІТЕР

(українська народна казка)

Був собі король і мав одну дочку. Дуже беріг її, щоб вона не знеславила себе, і замурував її в мур. Дав їй служницю, щоб вона там жила, і караул поставив довкола. От стала та королівна раз біля стіни, а в тім мурі була дірка, і вітер повіяв. І вона від того вітру привела хлопця. Росте він не по роках, а по хвилинах, і за п'ять місяців зробився великим.

А один з караулу доніс цареві, що «ваша дочка має сина».

Цар наказав розбити той мур і питає її:

– Де ти його взяла?

А той хлопчик каже:

– Я з вітру.

І дав піп йому ім'я Іван-Вітер.

Віддав його цар до школи. Школярі читали по книжках, а він все напам'ять. Вчитель розсердився чогось і вдарив його. А він як дмухнув вітром, то й дахи купцям поперевертав.

Дали знати цареві, що «ваш онук усе місто поперевертав».

Цар приїжджає до нього і каже:

– Що ти робиш?

– А я бавлюся.

– Покинь то і ходім додому.

Забрали його додому.

Посилають його в ліс по дрова. Іван-Вітер каже:

– Зробіть мені ланцюг сорок тисяч саженой.

Зробили. Він узяв обкинув тим ланцюгом ліс і несе весь додому. Дивляться з міста, щось іде таке, як хмара, і дають знати цареві, що «ваш онук несе цілий ліс».

Цар виїхав до нього і каже:

– Покинь те.

Той покинув, взяв ланцюг і пішов.

Приходить цар з ним додому і посилає його до моря по воду. Але він каже:

– Зробіть мені з того усього лісу два відра.

Зробили з того цілого лісу два відра, і він наказав собі зробити коромисло з двадцяти тисяч пудів заліза. І пішов до моря. Набрив у ті відра води, а за ним уся вода йде. Цар виїхав наперед до нього і просить:

– Покинь те.

Той як вдарив відрами в землю, і зробився став. От той цар плаває з конем і просить його:

– Іван-Вітер, рятуй!

– Тримайся.

Він його врятував, і приїхали додому.

Той цар уже боїться хлопця, щоб він його коли не вбив. І посилає хлопця до пекла за грішми, що ніби йому були винні чорти шість мільйонів. Хлопець іде, але каже:

– Зробіть мені два капшуки із шкур: двісті волів забийте.

І вони зробили ті капшуки і ще булаву, яка вісімдесят пудів важила. І пішов Іван-Вітер у пекло. Прийшов туди і каже:

– Віддайте мені шість мільйонів грошей мого діда.

А старший чорт не дав. От Іван-Вітер позаходився бити чортів, то чорти йому насипали тих два капшуки повно. Він пішов додому, віддає гроші цареві і матері. І каже своїй мамі:

– Іди у той двір, де ти мене ростила, і постав на столі порожню шклянку, а на стіні нагайку повісь.

І дає їй цілющу і живлющу воду. І ще їй дав коня, візок і сказав:

– Як тільки буде цей візок трястись, а кінь почне іржати і стане на столі шклянка кров'ю наповнятись, а нагайка почне ворушитись, то бери з собою ту живлющу та цілющу воду, сідай на той віз і їдь до мене.

А сам пішов у світ і зайшов у пущу. Надибав палац. Зайшов у той палац, а в тім палаці змії безсмертний Козьолок жив. В тім палаці була дуже ладна пані. І каже та пані до нього:

– Де ти тут узявся, Іван-Вітер? Стережись, бо як прилетить змії, то тебе з'їсть.

Вона йому дуже сподобалась.

Прилітає той безсмертний Козьолок і каже:

– Фе, фе! Людським духом пахне! Хто тут є?

– А то мій брат прийшов.

І каже Козьолок:

– Вилізай, де ти там?

Той виліз. Наїлися, напилися. І Козьолок каже:

– На тобі трохи грошей, та іди додому.

Але Іван-Вітер відповідає:

– Ходім на мідний тік поборемось.

Дає йому той Козьолок руку і каже:

– На! Потисни!

Іван-Вітер як потиснув його, то Козьолокові тільки поза пазурами посиніло. І як кинув його Іван-Вітер до землі, то Козьолок ледве встав. Тепер бере тисне Івана-Вітра Козьолок за руку. І як потиснув його, аж Івану-Вітрові кров потекла поза нігтями. Як кинув його, то так кісточки і порозліталися. Козьолок узяв кістки та заховав під деревом.

А там дома у мами той кінь ірже, кров'ю шклянка наповняється, нагайка б'ється по стіні. От мати сіла на візок, і той кінь привіз її на те саме місце, де лежав убитий її син. Взяла мама покропила його цілющою водою, він і ожив. Покропила живлющою – він зцілився. І каже матері:

– Їдь, мамо, додому, а я ще піду в світ.

І він знов прийшов до того палацу, до тієї пані і каже:

– Спитай змія, нехай він тобі скаже, де його сила.

А сам сховався в лісі.

Вона каже змію:

– Скільки років ти зі мною живеш, а ніколи мені правди не скажеш.

Він каже:

– Якої ж ти правди хочеш?

– Скажи мені, де твоя сила?

– Моя сила в комині.

Та пані взяла комин і тішиться, а Козьолок каже:

– Яка ти дурна! Де б я тримав свою силу в комині!

Вона знов питає:

– Де ж твоя сила?

А він каже:

– Моя сила в коцюбі.

Вона тішиться тою коцюбою, а змії сміється з неї і каже:

– Ну де б я свою силу тримав у коцюбі! Моя сила в полі, там стоїть рота солдатів, всередині лежить камінь великий, під тим каменем скриня, в тій скрині заєць, в тім зайці качка, а в тій качці яйце, і там моя сила.

На другий день Козьолок поїхав на полювання, а Іван-Вітер приходить до неї, і вона йому все розповіла. Він туди їде з рушницею. Дивиться, лежить хорт. Він того хорту хотів забити, а хорт проситься у нього:

– Ей, Іван-Вітер! Не стріляй в мене, я тобі колись у пригоді стану.

Дивиться, летить шуліка. Іван-Вітер хотів його забити, але він каже:

– Не стріляй в мене, я тобі колись у пригоді стану.

От приходить він до тих солдатів і каже:

– Здрастуйте, хлопці!

– Здрастуй, Іван-Вітер!

– Підніміть той камінь.

Взялися солдати і не можуть його зрушити з місця. Іван узявся і перекинув його. Добув звідти скриню. Заєць вискочив із скрині та й побіг. Іван-Вітер дивиться, а вже хорт несе того зайця. Розпоров він зайця, качка – ур-р-р-р! – і полетіла. Дивиться – несе шуліка качку. Іван качку розпоров, вийняв яйце. І той безсмертний Козьолок вже зовсім з сили спав. Приходить Іван-Вітер до палацу і сидить з панею. Коли приходить безсмертний Козьолок та й каже:

– Ей, Іван-Вітер, почекай ще хоч зо дві години.

– А, ні! Не почекаю!

І взяв те яйце, розбив собі на голові, і вся сила пішла по нім. А той Козьолок відразу вмер. Тоді Іван-Вітер взяв його порубав і викинув собакам.

Забрав ту пані і їде до своєї мами. Приїжджає – справляє весілля.

І я там був, пиво пив: по бороді текло, а в горлі сухо було. І я ниткою підперся, а соломною підперезався, і як напився, в землю зарився. А вони набили тією землею гармати і як вистрелили, то я аж сюди залетів і вам оце розповів.

Джерело: <https://derevo-kazok.org/ivan-viter-ukrayinska-narodna-kazka.html>

ІВАН МУЗИКА

(українська народна казка)

Були собі два брати. Один бідний, а другий багатий. Бідний все служив у багатого. Одного разу пішов бідний на поле, а там чорт сидить. Вириває чорт на полі бідного брата пшеницю і насаджує багатому.

– Ти що робиш?! – крикнув бідний брат.

– Я саджу пшеницю твоєму брату, бо я його щастя.

Вхопив бідняк чорта і почав його лупцювати. Чорт кричить, проситься.

– Ти скажи мені, де ж моє щастя, – каже бідний брат, – тоді відпущу тебе.

– Добре, скажу.

І повів його чорт у ліс. Привів до великого дупла, а в тім дуплі сидить музика і грає на скрипці.

– Оце твоє щастя, – каже чорт.

Ухопив бідняк своє щастя і ну його лупцювати!

– То як же так! Ти моє щастя, а я так бідую?!

Музика почав проситися.

– На тобі, – каже, – цю скрипку. І це буде твоє щастя.

Узяв бідняк скрипку, прийшов додому, забрав жінку й дітей та й пішов у світ.

Оглядається назад, а за ним біжать його злидні.

Він і каже злидням:

– Як же ви оце так, у шматтях, за мною йдете? Мені соромно за вас. Треба вас у щось заховати, щоб люди не бачили.

– Добре, – кажуть злидні.

Вийняв бідняк велику скляну банку та й каже:

– То залазьте в цю банку.

Злидні залізли в банку, а бідняк закрив їх там та й закопав у землю під мостом.

І пішов собі з сім'єю далі.

Прийшов він до одного пана. Пан питає:

– Хто ти?

– Іван Музика.

– То добре. У мене якраз музикантів нема, то будеш за музику.

Як почав Іван Музика грати – всі танцюють і не можуть зупинитися.

– Заплатіть, то не буду грати, – каже Іван Музика.

Платять Іванові, і він перестає грати. І добре заробляє Іван. А пан подивився на це діло і вирішив Івана позбутися.

Каже йому пан:

– Я даю тобі хату. Іди туди й живи.

– Добре.

Прийшов Іван Музика до тієї хати, а там старий чорт живе. Старий та ще й до того кривий. Каже йому чорт:

– Можеш зі мною жити. Але знай, що тут є одне місце, на яке ти не маєш ступати.

І показав йому чорт куток біля печі, де було те місце.

– Добре, – погодився Іван Музика. А через якийсь час каже йому чорт:

– Почалася війна. Хоч я старий і кривий, але на війні мені бути треба. Іду на війну. Як не повернуся за три роки, то розкопай місце біля печі, де я сидів, і те, що знайдеш, буде твоє.

Чекав Музика чорта рік, чекав два. Минуло й три роки, а чорта нема. Розкопав Іван місце біля печі, а там повний чавун золота. За те золото купив Іван панський маєток і всі землі того пана.

Тепер у Івана були великі поля. Хто не їде, питає:

– Чиє це поле?

– Івана Музики.

І багатий брат Івана не раз чув про Івана Музику, але ніколи не думав, що то його брат.

Та ось одного разу жінка багатого брата каже:

– Давай поїдемо до того бідолахи, брата твого. Він у нас стільки робив, стільки мучився. Кажуть люди, що бачили його в такому-то селі.

– Чого ми туди поїдемо? – каже багатій. – Він же голий і босий. Він не має нас чим пригостити.

– То візьмемо якогось борошна трохи та ще чогось, та завеземо йому. У нього така велика сім'я.

– Ну, добре, – сказав чоловік, і поїхали вони до Івана.

Приїхали в те село та й питають:

– Де тут Іван живе?

– Який Іван?

– Іван-бідняк.

– Нема в нас такого. У нас лиш один Іван – Іван Музика.

А жінка й каже:

– Якщо лише один Іван у селі, то це і є твій брат, їдьмо до нього.

Приїжджають вони до подвір'я Івана Музики. Багатій як глянув на те подвір'я, то й злякався.

– Бабо, ти здуріла, чи що? Та це ж панський дім! Хіба ж бідолаха може в такому домі жити?

– А може, він тут за слугу? – каже жінка.

Розчинилася брама, і вони в'їхали на подвір'я.

Вибігли слуги, випрягли коней і забрали їх кудись. Забрали й воза.

А багатій каже жінці:

– От бачиш, уже й коней наших нема, уже й воза нема. А що з нами самими буде? Тут же пан живе. Він нам задасть!

Заводять їх у той палац. Виходить до них господар. Глянули – так і є, брат! Здивувалися вони, але нічого не кажуть.

Посадив їх Іван за стіл, а на столі із страв є все, чого душа забажає. Сидить багатій, пригощається та все думає: «І де бідняк такого багатства набрав?»

Й таки не витримав та й питає:

– Іване, звідки ти такого багатства набрав?

– Пізніше скажу.

– Ні, ти зараз скажи.

Іван не хотів, а тоді взяв та й сказав:

– Я свої злидні у банці під мостом закопав. Там вони й тепер сидять.

Як почув це багатій, то вже не міг усидіти на місці. «Не має він бути таким паном. Я завжди був багатий, а він бідний. То нехай так і далі буде», – подумав багатій та й каже:

– Їдьмо, жінко, додому.

Жінка хотіла ще трохи погостювати, але чоловік наполягає: «їдьмо» та й «їдьмо».

Поїхали вони. Приїжджають до того мосту, де злидні закопані. Розкопав багатій те місце, витяг банку і випустив усі злидні. А злидні зразу почіплялися до нього.

Багатій і каже:

– Що ви, дурні, чи що? Ви йдіть до мого брата. Він же вас закопав, а я вас випустив. Він багатий, у нього є що взяти.

А злидні йому:

– Він бідний був, та й то закопав нас. А тепер він багатий, то як до нього підступиш?

Та й пішли злидні за багатієм і прийшли аж до його хазяйства. І незабаром все те хазяйство пропало: то кінь згине, то корова, то злодії щось украдуть. Так і зробився багатій бідняком. За те, що хотів братові зло зробити.

Джерело: <https://derevo-kazok.org/ivan-muzika-ukrayinska-narodna-kazka.html>

ПОДОРОЖ У КРАЇНУ КАЗОК

(Віталія Савченко)

1

Пізно ввечері Дмитрик похнюплено поплентався до своєї кімнати, всівся на ліжечку і важко зітхнув:

– Ну от, знову Плюх кудись без мене помандрував. Ще заблукає десь там, а в мене навіть часу нема аби його пошукати. Мама наказала негайно в ліжку лягати.

Дмитрик влігся, натягнув ковдру аж до самого носа і нишком зашморгав. Він завжди лягав спати разом зі своїм улюбленим ведмежатком Плюхом. Чому в нього така дивна назва? Та тому, що він плюшевий, а ще тому, що коли він ходить по кімнаті, то смішно плюхає лапами. Правда про те, що Плюх ходить ніхто крім Дмитрика не знає. Дорослі ж не вірять, що улюблені іграшки іноді оживають. У кімнату тихенько

прочинилися двері й зазирнула матуся.

– Ти чого такий засмучений, синку? Що сталося?

– Ведмежатко Плюх десь пропало.

– Знайдеться твій улюбленець не журися, – заспокоювала матуся. – Я зараз принесу тобі теплого молочка й почитаю казку. А ти, поки що пригадай, де бачив іграшку востаннє, де з ним грався?

Мама вийшла з кімнати й відразу ж у кутку за столом щось зашелестіло, там хтось вовтузився.

– Гей, хто це? – спитав боязко Дмитрик.

– Це я, Плюх, – крекчучи відповіло ведмежатко. – Допоможи мені вилізти, бо я тут застряг.

– Де ж ти був увесь вечір, я шукав тебе шукав, а ти, наче крізь землю провалився.

– Та я у розвідку ходив, – крекчучи промовив Плюх.

– У яку ще розвідку? – підозріло спитав хлопчик.

– У найсправжнісіньку. Ну, ти нарешті допоможеш мені вибратися, чи як? – нагадало ведмежатко Дмитрикові.

– Ой, вибач! Уже йду. – Малюк зістрибнув із ліжечка й миттю опинився біля столу. Там, між ніжкою стола та стіною, було затиснуте його улюблене ведмежа.

– Ого, ти що чогось переїв? – спитав Дмитрик визволяючи з халепи Плюха.

– Ну, так, трохи... зовсім трішечки, – відхекуючись пробурмотіло ведмежа.

– А ось і твоє молоко, – промовила мама заходячи в кімнату. – Пий, та хутко в ліжко лягай.

– Матусенько, я знайшов Плюха, – похвалився хлопчик.

– От і гарно. Лягайте обоє спаточки, і хай вам насняться солодкі-пресолодкі, хороші-прехороші, казкові-преказкові та барвисто-кольорові сни. – Сказала матуся, поцілувавши сина.

– Дякуємо, – відказав Дмитрик. – Добраніч матусенько.

– Доброї ночі, рідненький. – Мама вкрила хлопчика і ведмедика теплою ковдрою й тихенько вийшла з кімнати, причинивши за собою двері.

– А тепер розповідай швиденько, де ти був та чим ласував, – прошепотів Дмитрик до Плюха.

– Гаразд, слухай, – озвалося сонним голосом ведмежа. – Сьогодні, коли ти у садочок пішов, мені дуже нудно було сидіти на підвіконні, от я й вирішив трохи помандрувати. Побачив на груші Ворону-Каркаруну і попросив її віднести мене у країну казок, до друзів іграшок. Я звісно міг і сам туди дістатися, але це зайняло б більше часу. Каркаруна погодилася, але попросила також про невелику послугу. Плату за преліт туди й назад – кілька смачних цукерок. Звісно, що я погодився і ми полетіли. У казковій країні я зустрів багато своїх давніх приятелів та знайомих. Тож не обійшлося без частування. Там медочок, тут вареннячко, ще десь солодка малина, цукерки та тістечка. Отак то я начастувався та нагостювався. Правда і про Каркаруну також не забув, прихопив їй кілька смачних цукерочок у яскравих обгортках, бо вона страшенно полюбляє усе блискуче та пістряве.

– А мені? Про мене ти зовсім забув? – спитав ображено Дмитрик.

– Е ні, не забув! І для тебе є в мене смачні цукерочки. Тільки не прості вони. Коли бодай одну з них з'їси, то зможеш разом зі мною у казкову країну помандрувати.

– Оце так! – захоплено вигукнув Дмитрик, і миттю затулив собі долонькою рота, щоб мама бува не почула, що він досі ще не спить. – А коли ж ми туди вирушаємо? – пошепки запитав хлопчик.

– Коли захочеш, але давай хоч трохи поспимо перед дорогою, – позіхаючи промовив Плюх.

– Домовились, – також позіхаючи відповів малюк. Він лагідно пригорнув до грудей плюшеве ведмежатко й невдовзі солодко засопів.

2

Хлопчик прокинувся від того, що хтось його термосив за ногу. Як тільки він розплющив очі, то відразу побачив, що цим хтосем був Плюх.

– Ти чого мене смикаєш? – невдоволено пробурмотів Дмитрик, ще цілком не прокинувшись.

– Пора-пора! – сказало ведмежа.

– Що пора? Куди пора? Та ж вихідний, у садочок йти не треба, – нічого не розуміючи бубонів хлопчик намагаючись знову заснути.

– Вставай, сплюху, – термосило далі ведмежатко малого. – Пора цукерку їсти.

– От іще, до ранку вона не розтане, от тоді й з'їм.

– Кажу ж тобі, чарівна вона, ча-рів-на! Їж уже й у подорож пора!

Ось тут Дмитрик остаточно прокинувся. Він відразу згадав про мандрівку, обіцяну Плюхом.

– Зачекай-но одну мить, – промовив хлопчик і почав швиденько одягатися. – А куди саме ми помандруємо? – спитав, коли був готовий вирушати. – Може спочатку складемо план? Так усі мандрівники роблять я по телевізору бачив.

– Це надто довго, тільки час утратимо, поки плануватимемо. Краще вже дорогою все вирішувати, – озвався Плюх.

– Хай так, – погодився хлопчик, – тобі видніше.

Дмитрик вийняв з кишеньки піжами цукерку в яскравій обгортці, розгорнув і швиденько заклав її за щоку.

– Шмачна-а-а, – прошамкотів хлопчина, і враз зменшився до розмірів ведмежати. – Ого, – тільки й мовив малий. – А тепер що?

– Тепер ми з тобою підемо до потаємних дверей, що виведуть нас аж до тунелю Гномів, – пошепки відповіло ведмежа.

Дмитрик зрозумів, що дивуватися нема чого, потрібно просто довіритися своєму любому другу, а далі вже як буде. Пройшовши вузькою стежинкою між столом та стіною, аж до кутка, хлопчик раптом помітив малесенькі двері, які вели кудись у таємничий казковий світ.

– Як дивно, – промовив малий, – і чому це я ніколи раніше цих дверей тут не бачив. Адже не раз під столом повзав дістаючи іграшки чи ще якісь свої речі, що потрапляли сюди.

– Усе тому, що тоді ти був набагато більшим ніж зараз, – пояснило ведмежа. – Відчиняй мерщій двері.

Хлопчик тільки торкнувся ручки дверей, як вони відразу ж легко відчинилися, мов хтось невидимий допомагав з іншого боку. Дмитрик зачудовано зупинився на порозі, бо трохи лячно було йти у невідомість. Плюх, наче прочитав думки друга.

– Зачекай, я першим піду, адже все тут давно знаю.

Пропустивши ведмежатка вперед, хлопчикові відразу стало спокійніше. Як тільки двері за ними зачинилися, все навкруги спалахнуло яскравим сяйвом.

– Ти ж казав, що ми через тунель Гномів підемо, – нагадав Дмитрик.

– Так це ж він і є, – посміхнулося ведмежа.

– Але ж тунелі темні, а тут он яке яскраве світло, наче вдень на сонці.

– Це тому, що Гноми добуваючи коштовне каміння й кристали частинку залишають для освітлення тунелю. За усі ті роки, що вони працюють під землею вже назбиралося стільки коштовних камінців, що тунель став сяючим. Заблукати тут просто неможливо.

– Тепер все зрозуміло, – озвався хлопчик. – А нам ще довго йти?

– Ні, не довго. Ось ще кілька поворотів і будемо на місці. Тільки не галасуй будь ласка, бо тут луна йде навіть від шепотіння.

Дмитрик тільки кивнув на знак згоди. За кілька хвилин подорожі маленькі

мандрівники вийшли на залиту сонячним світлом галявину дивовижно красивого лісу.

– То вже ранок так швидко настав? – знову спитав, мружачись від світла, малий.

– Та ні. Просто справжній та казковий світи дуже відрізняються, як і плин часу в них, – пояснив Плюх. – Зараз ми знаходимося у чарівному лісі. Тут неподалік живе ворона Каркарона, – пояснюючи все другові, ведмежатко вийняло з кишеньки своїх штанців крихітний свисточок й тричі дмухнуло у нього. За мить щось у повітрі зашелестіло і біля них приземлилася величезна ворона.

– Пр-р-ривіт! Чого ти мене кликав? – спиталася вона з цікавістю поглядаючи на хлопчика.

– Привіт, Каркароно! Знайомся, це мій найкращий друг Дмитрик.

– А рогатки в нього часом немає? – спитала ворона трохи бокуючи. – Бо ж хлопчиська частенько розважаються стріляючи камінцями по птахах.

– То тільки хулігани з рогатками ходять, – заспокоїв Каркарону Плюх. А Дмитрик чемний хлопчик. Я тому тебе покликав, що нам терміново потрібно потрапити у казкову країну. Чи не була б ти ласкава нас туди донести?

– Кар–кар, – замислено мовила ворона. – Часу обмаль, до ранку можемо й не встигнути повернутися.

– Що ж нам робити? – засмутилося ведмежа. – Я вже пообіцяв Дмитрикові показати казковий світ.

– Чекай хвилинку. Сідайте собі ось тут під кущем, а я полечу спитаю у нашого мудрого Гнома поради.

Плюх з Дмитриком всілися під кущем і почали з нетерпінням чекати повернення ворони Каркарони.

3

Не встигли наші мандрівники й кількома словами перемовитись, як повернулася Каркарона й врочисто сказала:

– Вихід є! Сідайте скоріш до мене на спину, полетимо до вежі Часу.

– А що ми там будемо робити? – спитало ведмежа.

– Маємо знайти майстра Часу й попросити його сповільнити для усіх час, окрім нас.

– А що це означає? – спитав здивований Дмитрик.

– Це означає, юний друже, що для нас час буде минати так, як звикли, а для

всіх довкола повільніше.

– Для чого це? – не зрозумів малюк.

– Для того, щоб ми встигли усе побачити і вчасно додому повернутись, – пояснив Плюх.

– То що, гайда? – спитала Каркарона.

– Полетіли, – погодились друзі швиденько всівшись на ворону верхи. А вона розправила свої величезні крила й полетіла крикнувши, щоб пасажери трималися міцно за її пір'я.

Хлопчикові аж подих перехопило від швидкого лету. Та не встиг він ще оговтатись, як ворона вже скомандувала:

– Прибули! Йдемо на посадку!

Наша трійця приземлилася перед самою брамою найвищої вежі Часу. Ворота були зачинені. Каркарона підійшла ближче й дзьобом тричі постукала в дерев'яну дощечку. За якусь мить з того боку воріт пролунав голос:

– Хто там?

– Ворона Каркарона, ведмежатко Плюх та хлопчик Дмитрик, – відповіла за всіх ворона.

– У якій справі завітали? – знову спитав хтось невидимий.

– Нам дуже потрібний майстер Часу. – Цього разу відповів Плюх.

– Хвилиночку, – відповів хтось і почав відмикати важкезні ворота.

Почувся скрип та гуркіт, а далі ворота помалу відчинилися. Відразу за ними стояв справжнісінький Гном з довжелезною білою бородою. Він на кожного по черзі уважно глянув, аж тоді привітався й запросив зайти всередину вежі. Коли друзі зайшли в простору залу, Гном сказав:

– Ось тут зачекайте будь ласка, – а сам кудись швиденько зник.

В цій кімнаті було дуже багато годинників, наче в годинниковій крамниці. Великі й маленькі вони були скрізь. Висіли на стінах, стояли на столі, полицях, підвіконнях і навіть на підлозі. До того ж вони всі цокали, бамкали, клацали, а стрілочки бігли й бігли по колу. Від цього здавалося, що більше нічого в світі немає окрім годинників, годинників, годинників... Поки Дмитрик, Плюх та Каркарона

озиралися й роздивлялися довкола, час непомітно збіг і на порозі з'явився інший Гном з іще білішою, ще довшою бородою.

– Доброго дня, шановне товариство. Яка справа вас до мене привела? – лагідно мовив мружачись дідусь, так ніби сонечко сліпило йому очі.

– Добрий день, – дружно привіталися мандрівники. – Порадив нам звернутися до Вас наймудріший Гном з Чарівного лісу. Він сказав, що тільки Ви зможете нам допомогти, коли будете такі ласкаві. От тому й завітали та Вас потурбували, вибачайте.

– Чим я можу допомогти?

– Нам би встигнути до казкової країни й повернутися назад, поки у світі людей не закінчилася нічка, – промовив Плюх.

– Що ж, це можливо зробити. Тільки потрібно відшукати в цій кімнаті годинник, що відлічує час назад. Допоможете?

– Так, допоможемо, – відповів Дмитрик і першим кинувся оглядати усі годинники. За якийсь короткий час хлопчик побачив перед собою кругленький, мов цибулинка годинничок, що висів на довгому золотавому ланцюжку. Стрілочка цього годинника оберталася в зворотньому напрямку, а не так, як на решта годинниках.

– Ось цей мабуть? – тицьнув пальчиком Дмитрик.

– Так, це він, – сказав майстер Часу, що вже знімав годинника з полицки.

– І як ним користуватися, коли він показує час навпаки? – знову спитав малий.

– Нема тут ніяких складностей. Коли в нашому світі буде вечоріти й сонечко сідатиме за обрій, то у світі людей, якраз буде тільки починатися ранок. Ось так ти й будеш визначати час тут. Тобто ти маєш пильнувати, аби повернутися до дому, ще до вечора нашого світу. Зараз у нас ранній ранок. Отож я, за допомогою чарів, ще трохи сповільню плин часу в обох світах, і якщо не станеться з вами якихось пригод, то ви без перешкод встигнете повернутися вчасно. Бери, та заховай годинника. Якщо ж знадобиться негайна допомога, покрути коліщатко на ньому тричі назад і я допоможу вибратися з будь якої халепи.

– Дякуємо, – каркнула Каркарона й скомандувала: – Час вирушати у мандри. Оголошую посадку на ваш вірний летючий корабель, – підморгнула вона Дмитрикові своїм блискучим, мов чорна намистинка, оком.

Плюх з хлопчиком знову зручно вмостилися, за пір'я ухопилися й вирушили у подорож до казкової країни.

Летять наші мандрівники через гори високі, через море широке, оминають ліси, річки, поля й озера, міста й села. Нарешті побачили місто з чудернацькими пряниковими будиночками. Через місто річка молочна тече, а береги у неї з карамелі. Ворона Каркарона приземлилася якраз посеред зефірної площі міста неподалік шоколадного фонтану. Дмитрик з Плюхом подякували вороні за комфортний переліт і почали радитися куди ж далі податися.

– Тут стільки всього незвичайного, – захоплено крутив головою на всі боки хлопчик.

– Я знав, що тобі сподобається тут, задоволено посміхнулося ведмежа. – До речі, забув спитати тебе, Каркароно, коли ти будеш повертатися у світ людей?

– Та не знаю ще, можливо під вечір. А ви зі мною полетите, чи якось інакше будете добиратися?

– Тому й питаю, – мовив Плюх, – коли твоя ласка, то ми б і назад з тобою летіли.

– От і домовилися, зустрічаємося на цьому ж місці. – Ворона махнула на прощання крилом і подалася до крамнички з капелюшками.

Ведмежа повернулося до Дмитрика й сказало:

– Годинник на вежі показує десяту ранку, отже часу вдосталь. Гадаю нам не погано було б підкріпитися для початку, га?

– Із задоволенням, – погодився хлопчик.

Плюх схопив Дмитрика за руку і потягнув кудись вбік від шоколадного фонтану. Вони минали різні крамнички й будиночки, нарешті зупинилися перед вітриною дуже чепурної й завітчаної крамнички. На табличці над дверима хлопчик прочитав: «Крамничка тітоньки Мелінди».

– Заходи хутчіше, – підганяв Плюх, котрий мабуть добряче вже зголоднів. Коли двері відчинилися, десь угорі над ними телькнули срібним передзвоном кришталеві дзвіночки. Від великої вітрини з різними солодошами до них поспішала приємно посміхаючись круглолиця й рожевоцока тітонька в білосніжному фартушку й бездоганно білому капелюшку.

– Вітаю любих гостей, – лагідно мовила охайна господиня.

– Доброго дня, – привітався Дмитрик, а Плюх просто пішов обійматися до тієї пані. Було видно, що вони давні знайомі.

– Хто це з тобою, мій любий Плюшику? – розпитувала пані.

– Дорога пані Меліндо, це мій найкращий друг зі світу людей, хлопчик Дмитрик. Знайомтеся будь ласка.

– О, дуже приємно! Це той хлопчик, що ти багато про нього розповідав минулого разу?

– Так-так, – відповіло ведмежа. – Ми щойно з далекої дороги прибули, тож хотіли б трохи підкріпитися.

– Авжеж, мої хороші. Вмоцуйтеся зручніше он за той столик. Гадаю біля вікна вам буде затишно. А я миттю, – з цими словами добра пані поспішила готувати частування для своїх гостей.

Поки ведмежатко й хлопчик умоцувалися, до крамнички зайшов ще один відвідувач. Він підозріло озирався довкола, до всього придивлявся і принохувався. Було таке враження, що він за кимось шпигує чи щось вивідує. Ніс мав гачкуватий та довгий, а погляд неприємний і чіпкий. Цей дивний пан примостився неподалік від наших друзів. Вони про щось своє перемовлялися й геть не помічали дивака. Незабаром тітонька Мелінда принесла цілу тацю всіляких смаколиків. Поставила перед друзями та пішла обслуговувати дивного пана. За мить вона вже пішла виконувати його замовлення, а Дмитрик раптом відчув, що на нього хтось пильно дивиться. Хлопчик озирнувся й зустрівся поглядом з дивним паном. Здавалося, що той свердлить Дмитрика своїм колючим поглядом. Малюк повернувся до ведмежати і сказав:

– Чого той пан так на мене витріщається?

– Не знаю, може тобі тільки так здалося, чи ти йому на когось схожий.

– Може, – погодився Дмитрик. – То, що ми будемо робити, коли поснідаємо?

– Спочатку, я познайомлю тебе зі своїми друзями, потім ми підемо на казковий ярмарок. Далі поплаваємо на піратському човні чи політаємо на килимі–літаку. Ну, а далі видно буде. Думається мені, що було б непогано десь знову підкріпитися, та знайти собі ще якісь цікаві розваги. Часу в нас більш ніж достатньо, для першої мандрівки. Як гадаєш?

– Як скажеш, друже, ти в цій країні краще орієнтуєшся.

– Ага, – мугикнув з повним ротом Плюх. – Їж бери, он стільки всього смачного. Дмитрика довго просити не треба було. Він також почав наминати смачні

тістечка й запивати не менш смачним какао, і не знав чого йому більше хочеться ягід чи фруктів, бо на столі було стільки всього, що аж очі розбігалися. Й за один раз неможливо було подолати.

Дивний пан поволі смакував замовленим тістечком й не припиняв пильнувати наших мандрівників.

5

Ворона Каркарона тим часом переходила із одної крамнички до іншої. Накупила вже собі всякої всячини, але все одно ще щось вишукувала в раю для таких, як вона модниць. У її торбинці вже був капелюшок з блискучою стрічкою, та неймовірної краси сережки, а ще червоні, як калина коралі, що дуже пасували до її елегантного чорного вбрання. Також перстеник, браслетик, і новесеньке люстерко. В крамничці, куди щойно зазирнула Каркарона, їй припав до душі чудовий гаманець. Ворона почала його роздивлятися й мимоволі почула розмову продавчині та літньої пані, що розраховувалася біля каси.

– Не може цього бути, – переляканим голосом сказала продавчиня. – Ви впевнені, пані Марто?

– Кажу вам, що бачила його на власні очі, як ото зараз вас, – відповіла поважна пані. – І знаєте, якщо вже він знову тут з'явився, то слід чекати біди.

– О–йо–йой. Варто повідомити охоронцям казкової країни. І як він тільки тут опинився, адже стільки років про нього ніхто не чув і не згадував.

– Нещодавно моя знайома чаклунка розповідала, що він утік із в'язниці. Йому вдалося обманути якимось вартових і тепер вештається де хоче. Ось і внас з'явився. Мабуть чигає на необережних містян.

– Перепрошую, – втрутилася Каркарона, – я випадково почула вашу бесіду, шановні пані. Про кого то ви розповідаєте? – не втерпіла ворона, аби не запитати.

– Ой, голубонько, то ми про Викрадача часу. Він нещодавно хитро й підступно обдурив охорону вежі для злочинців, де був ув'язнений і провів багато років, та й утік. Тепер мабуть, як і колись, повернеться до свого злодійкуватого ремесла. Буде красти час у гостей міста, та й мешканців усієї казкової країни. Він дуже лихий. Ото розповідаю, що я щойно бачила, як він заходив у крамничку тітоньки Мелінди.

– Біда! Чула і я колись оповідки про його витівки та злі жарти. Справді потрібно повідомити охоронців, бо він небезпечний. Легко може когось обікрасти, адже всі ходять собі безпечно не чекаючи лиха. А воно ходить поруч. – Забідкалася

ворона Каркарона. Мені негайно треба знайти друзів і попередити їх.

– Так–так, – мовила продавчиня, – я вже телефоную охороні.

– Одну хвилинку, ще, – зупинила її Каркарона, – запакуйте мені ось цього гаманця, бо дуже я його вподобала, візьміть монетки.

– Дякую за покупку, завжди рада бачити в нашій крамничці, – відповіла продавчиня, віддаючи вороні придбаний гаманець, а далі пішла телефонувати.

Каркарона вийшла з крамниці й подалася на пошуки Плюха й Дмитрика. Вона дуже хвилювалася, щоб Викрадач часу не випередив її й не пограбував друзів.

6

Добре підкріпившись друзі чемно подякували господині цукерні, а тітонька Мелінда запросила їх приходити ще, коли зголодніють.

– Дякуємо Вам, за смачне частування. Нам не можна гаяти часу. До побачення.

– Заходьте, завжди вам рада, – відповіла прощаючись гостинна пані.

Почувши про згаяний час, дивний пан рвучко підвівся з–за столу, мало не перекинувши його, й хутко подався слідом за мандрівниками.

Плюх з Дмитриком вже дійшли до фонтану й зупинилися розмірковуючи куди податися далі.

– Р–р–р! Вітаю др–р–руже! – загарчав хтось поряд. Друзі озирнулися й побачили поряд гарненьке іграшкове тигреня. Плюх радісно поплескав його по спині й познайомив з Дмитриком.

– Знаюмся, Тигрусю, це мій друг – Дмитрик. Дмитрику, це мій друг – Тигрусь.

– Р–р–радий знайомству, – вклонилося тигреня, простягаючи хлопчикові лапу для привітання.

– Я також радий, – потиснув простягнуту лапку хлопчик.

– Які плани? Що р–р–робити збираєтесь? – спитав Тигрусь.

– Та ось вирішуємо, куди податися–помандрувати, – мовив Плюх.

– Поїхали зі мною на чар–р–рівному самокаті до єнота Єнні. Він як–р–раз збир–р–рається у політ над містом на повітр–р–ряній кулі.

– Залюбки, – відповіло за обох ведмежатко. А Дмитрик зауважив, що дивний пан неподалік нерішуче тупцяє на одному місці й прислухається до розмови друзів.

– Гайда! – вигукнув Тигрусь, і всі разом стали на підніжку самоката, що миттю зірвався з місця й помчав, наче вітер, геть від фонтана, та все далі й далі від дивного пана.

Трохи спізнившись, до фонтана підійшла ворона Каркарона. Вона бачила, як її друзі швидко віддалялися в іншому від неї напрямку. Побачила й Викрадача часу, була певна, що то саме він, хоч ніколи раніше його не бачила, тільки чула про нього. Хотіла було вхопити його за рукав, але він крутнувшись довкола себе зник у невідомому напрямку.

– Ну от! Не встигла, – сплеснула крилами Каркарона. – Тепер чекай біди. Як же попередити друзів? Цей злодюжка, точно хоче час украсти. І якщо йому не завадити, то таки вкраде, – бідкалася вголос ворона, не знаючи, як їй бути.

– А ми для чого? – Поцікавилися поштові голуби, що пролітали повз Каркарону й почули її слова. – Пиши хутчіш повідомлення, миттю віднесемо.

– А й справді, – втішилася ворона. – Вже пишу. – Вона швиденько щось нашкрябала на клаптику паперу й віддала найближчому голубу. Поштарі підхопили аркуш і швиденько полетіли, а Каркарона стомлено сіла на лавку перед фонтаном.

7

Від шаленої швидкості, Дмитрикові аж вітер у вухах висвистував.

– Пр–р–риїхали. – Вигукнув Тигрусь і чарівний самокат зупинився серед квітучого й духмяного луку. Поряд височіла велетенська яскрава куля з причепленим до неї кошиком. Біля кошика вовтузився єнот, щось перевіряючи, перекладаючи і мугикаючи собі під ніс, пісеньку.

– Пр–р–ривіт, Єні! Дивись, кого я до тебе пр–р–ривіз. Єнот повернувши голову коротко сказав:

– Привіт! Радий!

– Ти зможеш взяти пасажир–р–рів? – поцікавився Тигрусь.

– Звісно. Вилітаємо за п'ять хвилин. Висоти не боїтеся?

– Трохи, – ледь червоніючи мовив Плюх. – Хоч сюди ми летіли на Каркароні, то ніби й нічого.

– Кар–р–ркар–р–рона так високо не підіймається, – відказав Тигрусь. – Та

нема чим пер-р-рейматися. Наш Єнні дуже впр-р-равний пілот, – підбадьорило тигреня.

– Можемо вирушати! – гукнув енот.

Плюх, Тигрусь, Дмитрик та Єнні вмостилися у кошику. За кілька хвилин куля повільно почала підійматися вгору. Квіти, кущі й дерева на галявині стали маленькими-маленькими. Незабаром мандрівники сховалися ген за хмарами.

Ви тільки не подумайте, що поштові голуби не знайдуть повітряну кулю за хмарами. Он вони летять! Голуби-поштарі, та ще й казкові, будь-де й будь-кого віднайдуть. Отож долетіли голуби до мандрівників дуже швидко, та передали аркуш від ворони Каркарони. Тільки розгорнув його Плюх і прочитав, як поряд щось зашуміло, засвистіло й з вилясками вичаклувався в повітрі дивний пан. Він відразу ж без привітань злісно заговорив:

– Я знаю, що у вас є те, що мені дуже потрібно. Подаруйте мені годинника і я вас не рушу. Не віддасте по-доброму, то начувайтесь, силою заберу!

Дмитрик злякано притулився до ведмежатка й прошепотів.

– Це той пан, що на мене витріщався у тітоньки Мелінди. Хто він, і що йому від нас треба?

– Ти тільки не хвилюйся, все буде добре. Це злий чарівник – Викрадач часу. Каркарона попередила через голубів-поштарів, що він полює на наш час. А також, як бачиш, він знає про чарівного годинника, що нам дав Майстер часу, тож і його хоче відібрати, – пошепки відповів хлопчикові Плюх.

Тим часом друзі Єнні та Тигрусь усіляко намагалися прогнати нахабу, але він не відступав, лише злісно шипів, мов скажений вуж і голосно вигукував різні сварливі слова на адресу мандрівників. Раптом Дмитрик глянув у вічі лиходієві, міцно стиснув кулачки і впевнено й твердо сказав:

– Ми нічого тобі не віддамо! Забирайся туди, звідки прийшов!

8

На площі міста казкової країни тим часом зібралися усі його мешканці. Вони перешіптувалися й мали занепокоєний вигляд. Розмови велися тільки про Викрадача часу. Ніхто не знав, як його позбутися й що робити.

Раптом небо потемніло, десь там угорі загуркотів грім і спалахнуло яскраве світло блискавки. Мешканці міста спостерігали за тим, що у повітрі над ними відбувається щось дивне.

– Здається настав цей час! – промовила премудра Сова, радниця правителя

міста.

– Який день, – запитала у неї ворона Каркарона, що стояла поряд.

– У стародавній книзі мудрості сказано, що настане день, коли повернеться злий чаклун Викрадач часу. Він буде намагатися заволодіти часом усіх світів. Ніхто не зможе йому завадити, окрім одного маленького хлопчика зі світу людей. Якщо він не злякається, буде рішучим та сміливим, то здолає чаклуна.

– Як таке може бути? – недовіжливо спитала ворона. – Що може звичайна дитина зі світу людей?

– Ось у цьому й секрет, – поважно мовила премудра Сова. – Тільки дитина здатна на справжнє диво – Фантазію. А фантазії підвладні усі часи – минуле, теперішнє і майбутнє. У дітей дуже добре розвинена фантазія, за допомогою якої можна опинитися будь-де і здолати будь-які перепони. А якщо дитина ще й смілива та відважна, то лише вона може захистити наш казковий світ від лиходія.

– Отже, все тепер залежить від маленького хлопчика? – ще раз перепитала Каркарона.

– Саме так. Чаклун вже тут і тепер слово й діло за дитиною.

9

Від несподіванки Плюх аж рота роззявив. Тигрусь та Єнні також притихли. Тільки Викрадач часу люто зиркнув на Дмитрика й злісно зашипів, мов змії:

– Аж цікаво, як ти мені завадиш-ш-ш? Ніхто не сміє мені перечити, ніхто не може вберегти свій час. Бо ви не вмієте його шанувати, ним розпоряджатися. Витрачаєте дорогоцінні хвилини на казна що, марнуєте, вбиваєте, не цінуєте. А я тільки за вами встигаю, згаяний та витрачений даремно час підбираю, бо мені він потрібний, ох як потрібний. Затям собі, наївне дитя, ваш витрачений час – моя велика сила! Що більше ви його марнуєте, тим сильнішим я стаю. Ще трішечки і я переможу самого Володаря часу. Тоді буду єдиним правителем усіх світів, – вихвалявся злий чаклун.

Дмитрик хоч і був ще маленьким хлопчиком, та добре розумів, якого лиха може накоїти цей дивний пан, якщо все вийде так, як він собі замислив. Тому стиснувши ще міцніше кулачки твердо вирішив перешкодити лиходієві. У маленькому серці хлопчика виявилася не абияка сміливість і відвага. А ще майнула рятівна думка у голові, як врятуватися самому й врятувати усіх.

– Ніколи не буде по твоєму, бо я знаю як тобі перешкодити, – впевнено промовив хлопчик.

– Дурне комаша, – гаркнув чаклун. – Що ти можеш зробити? Тут у повітрі моя перевага, бо я чаклун. А тобі ніхто не допоможе, чи ти сподіваєшся на ось цих нікчемних іграшок? – Голосно реготав Викрадач часу.

Чорні хмари вкрили небо, шугали грізні блискавки, здійнявся сильний вітер і заgrimів у свої барабани грім. Внизу на площі міста зібралося багато люду. Всі в очікуванні поглядали на небо в якому висіла куля з мандрівниками.

Дмитрик мав виграти трохи часу. Він заплющив міцно оченята і уявив, як куля разом з ним та друзями зникла з перед очей злого чаклуна й приземлилася на боковій вулиці подалі від площі й фонтану. Коли він розплющив очі, то з подивом побачив, що так воно й сталося. На короткий час вони були в безпеці.

– Як ти це зробив? – спитав геть спантеличений Плюх.

– Просто уявив... Я раптом зрозумів, що ми в казковій країні, і тут може відбуватися все, що заманеться. Тільки гадаю не довго ми в безпеці, та на землі все ж безпечніше ніж у повітрі.

Чаклун від здивування аж рота роззявив. Та він швидко себе опанував, і за допомогою чарівної палички швидко віднайшов утікачів.

– Ха–ха–ха! Від мене не так просто втекти! – реготнув Викрадач часу знову з'явившись перед друзями.

Хлопчик бачив, що відступати нікуди. Тому вийняв з кишеньки чарівного годинника, того, що дав Майстер часу. Злий чаклун неймовірно зрадів і задоволено потер руки, гадаючи, що дитина злякалася, й віддає йому добровільно омріяного годинника. Все виглядало навіть краще ніж він сподівався. Бо подарований час, на відміну від підбраного чи вкраденого – найцінніше, що може бути! Та Дмитрик тільки капосно посміхнувся. Плюх відразу зрозумів, що друг знову щось придумав. Хлопчик тричі крутнув коліщатко годинника, як казав йому Майстер часу, і в ту ж мить той з'явився поряд на білій хмарці.

– Це підступ! – верескнув Викрадач часу й піднявся в повітря на чорній хмарці.

Він направив чарівну паличку у бік Дмитрика, та Майстер часу вже був наготові й заступив собою малюка відкривши чималу скриньку-годинника. І враз трапилося щось дивовижне. У той час, як з чарівної палички чаклуна вирвався промінь світла у відкриту скриньку почали сипатися й падати години, хвилини, секунди вкраденого й підбраного часу. Не високо у повітрі кружляли в дивовижному танці дві хмарини з обома чарівниками один навпроти одного. Майстер часу не відводив погляду від колючих очей часового злодія. Було видно, що лиходій лютує, та вдіяти нічого не може, адже чарівна паличка зовсім не

слухалася його. А він чим раз ставав усе слабшим і кволим.

10

Від головної площі зійшлося багато людей, які спостерігали за тим дивним танцем, що врешті решт закінчився. Майстер часу зупинився, а диво–скринька міцно зачинилася. Чарівна паличка випала з рук лиходія й з дзенькотом розбилася об бруківку розсипавшись на сріблясті скалочки, що відразу розтанули, наче іній на сонці. Охоронці міста закували злого чарівника у вежі для злочинців. До Плюха, Дмитрика, Тигруся та Єнні поспішила Каркарона.

– Я так хвилювалася, так хвилювалася, – голосно каркала вона. – Добре, що ви вже у безпеці, – не вгавала ворона всіх по черзі обіймаючи своїми великими крильми.

– Ми теж усі хвилювалися й не знали, що робити, коли Викрадач часу раптово вигулькнув біля нас, – промовив Плюх. – Та Дмитрик швидко себе опанував. Молодчинка!

– По правді сказати, мені було дуже страшно. Але я згадав, що ми в казковій країні, й подумав, що добре буде кудись зникнути хоч не на довго, аби повітряна куля раptom не впала на людей внизу. Тому подумки переніс нас сюди. Потім згадав про годинника, що дав Майстер часу. А далі ви все бачили самі, – посміхаючись розповідав хлопчик.

Жителі міста щиро й вдячно аплодували маленькому рятівникові. Раptom натовп розступився когось пропускаючи. До друзів наближався Майстер часу, тримаючи в руках чарівну скриньку.

– Володар часу, – шанобливо вклонилися Тигрусь і Єнні.

– Що? Та ви помиляєтеся, це Майстер часу, що люб'язно дав нам чарівного годинника, – вигукнув Плюх.

– Насправді, ніхто з вас не помиляється, – посміхаючись мовив білобородий дідусь. – І Майстер, і Володар часу – я. Чи ви гадали, що я сиджу собі без діла на золотому троні?

– Та десь так і гадали, – сказав Тигрусь.

– Е ні! Я дарма часу не гаю, та і вам не раджу. А ти, Дмитрику, молодчина! – звернувся він до хлопчика. – Не розгубився і все правильно зробив, та ще й про інших подумав, біди не допустив. Дай–но мені того годинника.

– Дякую, вам пане Володарю. Насправді я таки трохи злякався, – признався хлопчик простягаючи чарівного годинника, на якому стрілочки швиденько

крутилися у зворотньому напрямку.

– Мабуть кожен на твоєму місці злякався би, – відповів білобородий дідусь, – і це нормально. Та все вже минулося. Завдяки тобі зло покаране й мешканцям світів нічого поганого більше не загрожує.

– А ми так нічого й не встигли показати нашому гостю, – сумно промовили звірята. – Через злого чаклуна стільки часу втратили.

– Нічого–нічого. Я сподіваюся, що Дмитрик, ще не раз до нас у гості завітає разом зі своїм улюбленим другом. Правда ж? – змовницьки підморгнув Володар часу ведмежаті й хлопчику.

– Якщо Ви нам дозволите, то ми обов'язково ще прийдемо. От тільки б з часом якось домовитись, – посміхаючись сказав Плюх.

– Про це можете не турбуватися. Від нині у вас буде перепустка в казкову країну. Ось цей годинник, як і сьогодні, буде вам слугувати часовим місточком між нашими світами. Він дозволить вчасно повертатися до дому. Але за межами казкової країни він буде звичайним собі годинником. Для подорожі тобі, Дмитрику, як і раніше буде потрібна допомога вірних друзів Плюха й Каркарони, – сказав Володар часу й простягнув хлопчикові той самий годинник, та перед тим наче щось йому шепнув на вушко, хоча яке вушко у годинника?

– Дякую, – чемно мовив Дмитрик ховаючи свій скарб до кишеньки.

– Вам час повертатися, – врочисто сказав Володар часу й махнув чарівною паличкою у вигляді годинникової стрілки. Наші мандрівники миттю опинилися в світі людей, у своїй домівці, після чого міцно заснули. І снилися друзям чудові краєвиди казкової країни, її чудові та доброзичливі мешканці, а ще годинники, годинники, годинники...

Вранці Дмитрик прокинувся й каже до ведмежатка:

– Оце наснилося мені! Ніби ми з тобою друже... – та раптом замовк, побачивши, як загадково посміхається плюшеве іграшкове ведмежа Плюх, тримаючи в лапках дуже знайомого годинника. – А може й не наснилося? – додав за хвильку хлопчик.

А ви, як гадаєте, друзі?

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/vitalia-savchenko/podorozh-u-krajinu-kazok.html>

ПРО КИРИКА

(українська народна казка)

Жив Кирик-мужичок. Сталася Кирикові велика причина: умерла саме в жнива дитина. Тепер бідний Кирик ходить, шукає, нема кому ямки копати, нема кому труну робити, ніхто не хоче – ніколи. Пішов Кирик до попа.

– Прийшов до вашої милості, щоб ішли дитя хоронити.

– А є у тебе, Кирику, карбованець?

– Нема, – каже.

Не хоче піп дитину ховати. Іде додому Кирик, плаче – ніхто його не слухає. Пішов він сам яму копати. Копає Кирик яму, дивиться – йде дідок.

– Здоров будь, Кирику! Що то ти тут робиш?

– Сталась мені велика причина: умерла у жнива дитина, ніхто не хоче яму копати, то сам копаю.

– Підожди, Кирику, не копай, іди зі мною.

Прийшли вони на долинку.

– Викопай тут, Кирику, ямку на дитинку.

Став копати Кирик ямку на дитину, викопав із срібними карбованцями котельчик. Кирик зрадів, прийшов додому, взяв коня і поїхав у город; купив куль муки пшеничної, пшона, сала. Вертається, коли у нього повен двір людей: той домовину робить, ті пішли яму копать (дізнались, що у Кирика гроші є). Прийшов Кирик до попа, вийняв грошей сорок карбованців.

– Прошу, батюшко, дитину ховати з собором.

– Зараз, Кирику, іди додому, я зараз буду.

Не дійшов Кирик додому, як уже йде дванадцять попів з дванадцяти церков. І цей піп з попадею йде. Почали дитину з собором ховати, як купецького сина.

Поховали, сіли трапезувати. Піп хоче спитати в Кирика, де то він грошей дістав. А попада і каже:

– Не допитуйся тепер, бо будеш із хати сторч махати. Діждеш посту. Кирик ніде не дінеться. Стане він говіти, питаєш його на духу, де він гроші взяв. Не признається – не станеш його сповідати.

Піп дожидає посту. Став Кирик говіти, став піп його допитувати, де він добув грошики.

– Які ти гріхи маєш?

– Батюшко, чоловік що ступив, то й согрішив.

– Ні, я чув, що в тебе є якісь грошики непевні, що ти їх підчепив...

– Ні, батюшко!

– Ну, не признаєшся, ступай геть з-перед моїх очей.

Приступає знов Кирик, піп і питає знов.

– Так, – каже, – батюшко, знайшов я котельчик.

– Я це знаю, – каже батюшка, – але ті гроші непевні. Принеси їх сюди. Я одслужу молебень, то мені буде часточка, тобі часточка і на церкву часточка.

– Добре, – каже, – нехай і так буде.

Одправив піп вечерню, приходить додому.

– А що? – каже попада.

– Знаю вже, де Кирик грошей набрав.

І розповів їй усе.

– Почекай, – каже вона, – не йди до нього. Я так зроблю, що всі гроші будуть твої.

Побігла попада до шевця і випросила у нього шильце і дратви.

Прибігає додому, зняла з горища волову шкуру. Взяла ту шкуру, наділа на попа: передні ноги – на руки, задні ноги – на попові ноги, роги – на голову. Обшила вона шкурою, зробила з нього чорта.

– Іди тепер до Кирика, та постукай у вікно – він ще спить, – та й скажи: «Ага! Забрав мої гроші та й хочеш дати попові на церкву! Оддай їх зараз, а то увесь дім рознесу і всі душі заберу!» То він тебе злякається і віддасть гроші.

Прийшов піп під вікно та й заторохтів рогами. Кирик подивився, – а місячно, – думає, що диявол.

– Чого тобі, нечиста сило, треба?

– Ага! – говорить піп. – Узяв мої гроші, а душі не віддав? Оддай мені гроші, а то я тобі цей дім рознесу і всі душі заберу!

– Почекай, – каже Кирик, – я тебе боюся. Я тобі оддам гроші через двері...

Подав йому через двері котельчик. Прийшов піп додому. Попада хотіла взяти той котельчик, а він попові до рук приріс. Стала вона оддирати з попа волову шкуру – стала з попа кров текти. Шкура приросла, і став з попа чорт.

Джерело: <https://derevo-kazok.org/pro-kirika-ukrayinska-narodna-kazka.html>

КАМІНЕЦЬ-СВИСТУНЕЦЬ ТА ЛИХА ЦАРІВНА

(українська народна казка)

В одному селі під темним лісом жив собі боднар. Все життя робив людям бочки, дійниці, коновки, цебра і так годував свою невеличку родину.

Він був тихий, сумирний, понад усе любив звірину і птахів.

Одного разу боднар пішов у ліс за деревом на обручі до коновок. Раптом до нього долинув розпачливий крик. Якась звірина благала порятунку. Боднар побіг кущами, вибіг на галявину, де сільські хлопці били гадину.

– Гей, хлопці, не бийте, – попросив.

Схопив гадину і повісив собі на плече. Гадинка обвилася навколо боднаря, і він поніс її з собою.

Перелякані хлопці розбіглися хто куди.

Вдома боднар пустив гадину на долівку. Перестрашилася його жінка, не знала, куди тікати.

– Не бійся, жінко, це добра звірина, – заспокоював боднар. – Люди дурно-пусто її кривдять.

Відгородив на печі куточок, пустив туди гадину і почав її годувати молоком. Вона була дуже слаба, побита. Ледве рухалась.

Минув місяць, другий, і гадинка видужала. Вона посунулася з печі, подякувала боднареві.

– Ходім до мого тата, він віддячить тобі за добре серце, – попросила господаря.

Спекла жінка хліб, наклала їди в торбу. Боднар сів на гадину і вирушив у далеку дорогу. Пробиралися дрімучими лісами, глибокими ярами, через бездонні мочари і страшні урвища. Нарешті дісталися до величезної печери.

Гадинка сказала:

– Вирубай, приятелю мій, добрий дрючок і бий ним з усіх сил по землі, а я буду кричати-голосити. Як вийде мій тато і буде тобі давати срібла-золота, аби ти мене не бив, – не бери. Кажу, аби дав той камінчик, що він тримає під язиком.

Боднар знайшов дрючка і почав ним гаратати по землі, аж загуло довкола. А гадинка вчинила такий лемент, що дерева зашуміли, птахи порозліталися, звірі поховалися в нори.

– Ой, татунечку мій любий, б'є мене чоловік, добиває. Вийди з підземного царства і врятуй свою доньку, – приповідала.

Скеля поворухнулась. Від печери відсунувся камінь, і на галявину виповз старий, зарослий густою травою тато гадини. З його очей сипалися зелені іскри, а на плечах він мав мішок із золотом.

– На тобі ці гроші, – сказав, – тільки не бий мою дитину.

– Ні, дай мені той камінчик, що в тебе під язиком.

– Не дам, – і старий заповз у печеру.

Боднар знову загаратав дрючком по землі. До самого вечора бив, ніби молотив. А гадина голосила на весь ліс:

– Ой, тату мій любий, б'є мене чоловік, добиває. Вийди з підземного царства і врятуй свою доньку.

Знову скеля поворухнулась. На галявину виповз старий, зарослий густою травою тато гадини. З його очей сипалися зелені іскри, а на плечах він мав мішок з діамантами.

– На тобі цей мішок, – сказав, – тільки не бий мою дитину.

– Ні, дай мені той камінчик, що є в тебе під язиком, – не згодився боднар.

Поповз старий назад у печеру, а боднар ще дужче почав бити дрючком об землю. Закричала гадина, заголосила:

– Ой, тату мій любий, не шкодуйте того камінчика, добиває мене чоловік!

Втретє поворухнулася скеля, показався тато гадини, виплюнув із рота зелений камінчик і знову зник у печері, а вхід затулив каменюкою.

Підняв боднар камінчик, поклав собі на долоню і спитав гадину:

– Що з ним робити?

– Поклади під язика – і будеш розуміти мову всіх звірів. А коли тобі чогось треба, знайдеш у ньому дірочку і свиснеш.

Подякував боднар гадині, попрощався з нею і подався додому. Прийшов і знову робив односельцям бочки, цебра, дійниці, коновки. А коли стомлювався, ходив у ліс слухати, про що розмовляють звірі і птахи. Це давало йому радість.

У того боднаря був син Петро. Перед смертю боднар викликав його до себе.

– Прийшов час мені вмирати, – сказав. – Я тобі залишу подарунок тата гадини – зелений камінчик. Носи його під язиком, і будеш розуміти мову усіх звірів. А коли тобі чогось треба буде, виймеш, знайдеш у ньому дірочку і свиснеш.

Умер боднар. Минув час. Одного разу Петро порався на подвір'ї і почув:

– Син покійного боднаря буде великим паном, – сказала курка.

– Міністром, – промовив індик.

– Ні, царем, – поправив його качур.

– Так, так, так... – погодилась качка.

Когут вилетів на паркан, сплеснув крильми і зарепетував:

– Іди, Петрику, сватати цареву доньку!

Це сподобалось парубкові. Він згадав про камінчик, вийняв його з рота, свиснув у дірочку. Несподівано все подвір'я наповнилось дідьками.

– Чого тобі треба, господарю?

– Нічого. Я тільки хотів видіти, чи ви не ліниві.

Зникли дідьки.

Пішов Петро до матері.

– Хочу женитися. Підіть до царя і висватайте мені його дівку.

Мати здивувалася, але все-таки пішла.

Вислухав її цар, а тоді сказав:

– Най твій син збудує собі палаци ліпші, як у мене. Інакше не видіти йому моєї доньки.

Прийшла мати додому і розповіла про все синові. Вийшов хлопець надвір, свиснув у камінчик. Позбігалися дідьки:

– Чого хочеш, господарю?

– Аби мені були завтра під отим лісом палаци, кращі, ніж у царя.

До ранку чорти виконали наказ.

Петро сказав матері:

– Ідіть, мамо, до царя і скажіть, най дає свою дівку за мене.

Прийшла мати до царя, сказала, що все готове. Цар подивився у вікно і побачив, що Петрові палаци ліпші, ніж його, зачудувався.

– Як твій син хоче моєї доньки, то най зробить від своїх палаців до моїх дорогу, як дзеркало. По її боках мають цвісти дерева і дзюркотіти кришталеві ріки.

Розказала мати синові, чого зажадав цар, а хлопець і не думає журитися. Вийшов надвір, свиснув у камінчик, збіглися дідьки.

– Аби до завтра між моїм і царевим палацами була така дорога, як цар хоче, – наказав Петро.

Дідьки вже знали, якою має бути та дорога, бо вони верховодили в царевій голові. Вранці вона виблискувала, як люстерко, а по боках цвіли дерева і дзюркотіли ріки.

– Ідіть, мамо, до царя, най дає свою дівку за мене, – попросив Петро.

Пошкандибала мати знову до царя. Вклонилася і промовила:

– Дорога, пресвітлий царю, вже є. Давай царівну за мого сина.

– Я дам царівну, але най син приїде на весілля в золотій кареті, а коні аби мали діамантові копита, – відповів цар.

Мама розповіла Петрові і цю забаганку царя.

– Все буде так, як цар хоче, – відказав Петро. Свиснув у камінчик і наказав чортам до другого дня все приготувати. А вранці перед Петровим палацом чекала золота карета і коні з діамантовими копитами.

Сів хлопець у карету і рушив до царського палацу. Назустріч вийшла царівна. Поїхали до церкви, повінчалися і справили весілля.

Але царівна не любила боднаревого сина. Вона зналася з Поганим царем, з яким вже давно хотіла зійтися. Одної ночі приголубила Петра і спитала:

– Скажи, любий, звідки в тебе палаци, золота карета і все те, що ми маємо?

Петро похвалився:

– У мене під язиком є камінчик. Коли свисну в нього, то приходять дідьки і роблять все, що треба.

– Ану дай, най я подивлюся, – попросила царівна.

Петро вийняв камінчик з рота, подав жінці. Вона гралася, поки чоловік не заснув, а тоді свиснула в камінчик, і палац наповнився чортами.

– Чого хочеш, господине? – спитали.

– Віднесіть мене до Поганого царя, а мого чоловіка замуруйте в темну вежу. Залиште тільки дірочку, аби мав чим дихати.

В той самий мент чорти схопили царівну й понесли за море.

Як прокинувся боднарів син, почав мацати руками холодні стіни. Побачив малесеньке віконце, визирнув. Під вежею гралися песик із кіточкою.

– Скажіть мені, звірятка, чи ви не знаєте, де поділася моя жінка? – попросив Петро.

– Вона з твоїм камінчиком уткнула до Поганого царя, – відповіли звірятка.

– Принесіть мені камінчик, я віддячуся вам.

Вирішили песик з кіточкою виручити свого господаря і рушили до Поганого царя. Йшли вони кілька днів і ночей, нарешті прийшли до широкого моря. На березі кіточка заплакала – вона не вмiла плавати.

– Не плач, – втішав її песик. – Сідай на мене.

Сіла кіточка песикові на спину, і він переплив з нею море. Вийшли на берег і пішли далі. Довго йшли стежками-доріжками. Раптом почули музику, пискняву і шелест. Кіточка аж затрусилася. Штовхнула песика лапкою і прошепотіла:

– Сховайся в корчі. Це – мишаче весілля. Я зловлю молоду.

Песик сховався, а кітка витягнула лапки і притаїлася за каменем. Коли мишаче

весілля наблизилось, стрибнула і схопила мишачу молоду.

Миші вчинили такий писк і плач, що тяжко було слухати.

– Кіточко, – просили вони, – пустіть нашу молоду.

– Як ви хочете, аби я її пустила, то принесіть мені від Поганого царя чарівний камінчик, – відповіла кітка.

Молодий побіг до Поганого царя. Норами-дучками заліз до його палацу, знайшов світлицю, де спав цар. Лиха царівна подарувала камінчик коханцеві, і той тримав його вдень і вночі під язиком.

Поганий цар дуже любив нюхати табаку. Як лягав спати, то завжди клав табакерку на нічний столик, а під столик – нічний горщик. Мишачий молодий засунув хвостик у нічний горщик, а потім обвалював його в табакі. Виліз на ліжку і повів хвостиком Поганому цареві попід ніс. Цар так чхнув, що камінчик вискочив з рота і покотився по підлозі. Мишачий молодий хап камінчик – і в нірку. Тоді побіг до кітки, попросив:

– Пустіть мою молоду, кіточко, я вам камінчик приніс.

Взяла кітка камінчик, поклала в рот, мишачу молоду випустила на волю. Тоді покликала песика, і вони вирушили в дорогу.

Коло моря кітка сіла на спину песикові, і так попливли до другого берега. Пливли вони день, пливли ніч. Песик дуже боявся, аби кіточка не випустила камінчик.

– Кіточко, ти ще маєш камінчик у роті? – спитав.

– Маю, маю, маю, – відповіла.

Пливли далі. Через якийсь час песик знову спитав:

– Кіточко, ти ще маєш камінчик у роті?

– Маю, маю, маю, – відказала кітка.

Як наближались до берега, песик ще раз спитав:

– Тримаєш добре камінчик у роті?

– Тримаю, песику, – сказала кітка і випустила камінчик у море. Зажурилася, але змовчала, бо песик міг розсердитися, кинути її в море і втопити.

Коли ступили на землю, песик попросив показати камінчик.

– Не маю... – заплакала кіточка. – Я його впустила в море тоді, коли третій раз відповідала.

Песик так розлютився, що хотів порвати кітку на кавалки. Але вона швидко видряпалась на дерево. Цілий день песик гавкав під тим деревом, а коли змучився, ліг на теплий пісок і заснув.

Кіточка довго журилася на гілляці, так журилася, що вже їй і жити не

хотілося. Злізла з дерева і пішла до моря топитися. Раптом хвилі заколотилися, завирували. То почалося риб'яче весілля. Риба аж вискакувала в повітря, так веселилася, танцювала. П'яний щупак схопив плотицю-молоду і так закружляв з нею, що як вона вирвалася з його слизьких рук, то полетіла аж на берег. А кіточці тільки цього й треба було. Вона скік – і хап риб'ячу молоду.

Вся риба припливла до берега і стала просити:

– Кіточко, пустіть нашу молоду, бо ми хочемо догуляти весілля.

– Не пущу її доти, поки не принесете мені камінчик, якого я впустила в море.

– Почекайте, – сказала найменша рибка. – Вчора моїй бабці впав якийсь камінчик в око.

І рибка зникла. Минуло небагато часу, і вона принесла камінчик.

Кіточка пустила риб'ячу молоду в море і вдарила песика лапкою по хребті:

– Вставай!

Песик пробудився, знову кинувся до кітки, аби пошматувати, але вона видряпалась на дерево.

– Агій на тебе, дурний! – крикнула. – Камінчик є.

Знову рушили в дорогу. Цілу дорогу мовчали, аби не стратити камінчик. Прийшли до вежі, де їх чекав Петро. Песик наносив купу соломи під стіну, в якій була дірочка. Став на соломі, а кіточка вилізла йому на плечі і подала камінчик господареві.

Подякував Петро звіряткам, свиснув у камінчик, і коло вежі з'явилися дідьки.

– Чого тобі треба, володарю? – спитали.

– Розваліть цю вежу!

Вежу ніби вітер здув.

– Дайте мені мою жінку і Поганого царя.

Через одну хвилину дідьки їх принесли.

– Зробіть і для них таку саму вежу, як вони зробили для мене. Замуруйте їх, аби там сиділи, скільки буде світу та сонця.

Дідьки зробили так, як було наказано.

Боднарів син вернувся до татової хати. Робив людям бочки, цебра, дійниці і коновки. Жив у щасті і здоров'ї, чествував своїх звірят. Песик бігав на подвір'ї, погавкував на перехожих, а кіточка сиділа під припічком і казки розповідала. Я в неї був, цю казку чув, усю перейняв і вам розказав.

Джерело: <https://derevo-kazok.org/kaminec-svistunec-ta-liha-carivna.html>

КАЗКА ПРО КОРОЛЕВУ КАТЕРИНУ

(українська народна казка)

Був собі король. Мав він одного сина: той син був такий силач, що подібного йому ніде не можна було найти. Король помер. Він зробився королем і сказав об'явити по цілому королівству, що всякий чоловік може приходити з ним боротися. Кілько не приходило людей, кожного забивав він руками. Одного разу прийшла до нього баба з сином і сказала, що знає, де єсть чоловік вельми сильний. Король обіцяв їй за теє дати багацько грошей і просив, щоб вона привела того чоловіка. Тоді баба сказала:

– Він не схоче до вас прийти. Треба, щоб ви поїхали до нього. Він живе на битому полі, їздить на сивому коні, називається Поланином. Кілько не приходило рицарів з ним битися, то кожного забивав.

– Я би поїхав до нього, – каже король, – но у мене нема ні одного коня, на котрім я міг би їздити, – що сяду на котрого, то зломиться, як гіллячка; і ні одного меча, котрим можна було битися, – що вдарю ним об землю, то розсиплеться, як порох.

– Я вам і на теє пораджу, – казала баба, – кажіть погнати коней до води, і над котрим будуть літати орли, на тім ви й зможете їздити; а підіть до Красного Магазина й одірвіть підлогу, там знайдете не тільки один меч, но і цілую зброю, котрая ніколи не переломиться.

Король, заплативши бабі, казав погнати коні до води і сам пішов за ними. Зловив коня, одкопав зброю, сів на коня і поїхав дорогою, котру йому баба показала.

Їхав він один місяць, другий, накінець на третій місяць приїхав на біле поле. Аж глядить, щось миготить по полю. Цікавість його взяла зобачити, що то таке. Випустив коня і як близько під'їхав до нього, то пізнав, що то їде чоловік на коневі, а коли з'їхалися, то король сказав:

– Як слихом слухати, як видом видати – Поланин?

А той сказав:

– Як слихом слухати, як видом видати – король Іван? Чи будем битися, чи будем миритися?

– Будем битися, – сказав король.

І як зачали битися, то аж три дні билися, накінець Поланин охляв і каже:

– Довго ми билися, ну, теперечки погодім.

– Добре, – сказав король, – але з такою умовою, що ти поїдеш зі мною у світ.

– Добре, – сказав Поланин.

Всілись на коні і поїхали.

Їдуть і їдуть – і приїхали до однієї корчми.

Була там гарна шинкарочка. Поланин її полюбив і просив короля, щоб побавитися в тій корчмі зо дві неділі. Король розсердився на теє.

Разу одного король вийшов надвір і глядить, що вельми велика хмара йде. Король вернувся до хати і каже до Поланина:

– Не знаю, чи буде то дощ, чи град, бо вельми велика хмара йде.

Поланин вийшов надвір, поглядів, кликнув короля і сказав йому:

– Треба мені їхати, бо Катерина вислала проти мене військо, а то не хмара, тільки пил од ніг кінських. Вже шість раз вона висилала проти мене військо, а я сам-один його завсігди забивав.

Король став його просити, щоб дозволив йому поїхати збити теє військо. Перше Поланин не дозволяв того, а потім згодився і таку дав йому пересторогу, що як прийде він до війська, то щоби перехрестив його мечем, а тоді воно само йому піддається. А як поб'є усе військо, щоби не біг за зайцем, котрий вискочить з останнього забитого.

Король сів на коня і поїхав. На дорозі стрівся з військом, зробив так, як йому Поланин казав: збив його і ждав до тієї пори, поки не вискочить що-небудь із забитого.

Накінець вибіг заєць, а він – за ним, і біг через поле і ліс, аж прибіг до якогось палацу. Брама сама одчинилась, заєць вбіг, брама хутко зачинилась, і він остався перед брамою. Їздив коло стін і не міг ніде влізти, пішов своєю дорогою і вернувся до корчми. Поланин спитав його, чи гнався він за зайцем. Він сказав, що ні, і zostались ще на дві неділі в корчмі, щоби оддихнути.

Знову король побачив хмару і питався:

– Чи то буде дощ, чи Катерина проти тебе військо шле?

Поланин поглядів і сказав, що то Катерина військо шле. Король знову поїхав, збив військо і погнався вже за лисом, котрий вискочив із вояка. Не догнав його і повернувся назад. Таким способом зробилося і третій раз, та з вояка вискочив кіт. Брама одчинилась, – у браму влетів він і кіт. Поставив коня, а сам пішов у палац за котом. Перейшов одне, друге, третє – і накінець вийшов на дванадцяте, й почув голос:

– Ах, моя нещасная доле! Згинуло все військо!

Катерина схопила меч, одчинила двері і кинулась на короля й почала з ним битися.

Та король вибив меч з рук, а побачивши, що вона дуже хороша, полюбив її і просив, щоб вона за нього пішла. Вона згодилася, та просила його, щоб він дозволив поїхати до свекрухи. Оддала йому ключі і просила його, щоб він не ходив до того покою, що зав'язаний ликом. Сіла до карети і поїхала.

Король, zostавшись сам-один на цілий двір, став обходити усі покої, аж прийшов до того, що зав'язаний личком. Охота його взяла зобачити, що там є. Одв'язав личко і ввійшов до одного покою – аж там сидить баба з верстатом і робить людей: що кине шпупем, то вискочить солдат, як міцній кине, то вискочить унтер-офіцер, іще міцній кине, то вискочить офіцер.

Король зобачив теє, убив бабу, сам сів за верстатом робити, та йому теє жодним способом не вдалося. Тоді він пішов до другого покою, аж глядить – уся хата завалена людьми, пішов до третього покою – аж бачить, що чоловік висить на круках, перед ним лежить в'язочка сіна і чашка з водою.

– Випусти мене з тих круків, – обізвався чоловік, – а я тобі за теє три рази життя подарую.

– А як мені тебе випустити? – сказав король.

– Дай мені в'язочку сіна з'їсти і чашку води випити, а я тоді сам зірвуся.

Король подав йому сіна – він з'їв, подав води – він випив, стрепенувся, злетів з гаків і полетів, не подякувавши королеві. Король задумався, що то був за чоловік, аж тут кіт прибігає:

– Нащо ти випустив чорта з гаків? Він схопив твою жінку і полетів на Лисю гору.

Король заплакав і став просити кота, щоб він його випустив з того замку. Кіт показав, де він може зійти на діл. Він взяв рушницю і пішов.

Іде він один місяць, аж приходить над якесь озеро. Схотілось йому їсти, став глядіти, чи нема що застрелити. Підійшов ближче і побачив качку з каченятами і вже хотів до неї стріляти, та качка стала в нього проситися, щоб він не робив її дітей сиротами, й обіцяла йому за теє, що він захоче.

Він став її просити, щоб вона показала йому дорогу на Лису гору.

Вона йому показала і дала три пірця, щоб він їх присмалив, як треба буде йому чого до неї.

Він пішов. Приходить на Лису гору, аж у брамі стоїть кінь на трьох ногах. Він поглядів на нього – не думав, що той кінь може йому зашкодити.

Вийшла до нього Катерина і почала його лаяти за теє, що він випустив чорта з гаків, і казала, щоб він з нею утікав. Сіли на коня і поїхали.

Чорт вернувся вночі додому і, не заставши Катерини, став питатися в коня, де вона поділася.

– Прийшов той чоловік, – сказав кінь, – котрий тебе випустив з гаків, взяв її і поїхав.

Чорт скрутився. І спитав коня:

– Чи ми їх доженемо?

– Насіємо жита, змелемо, з’їмо і ще їх доженем, – сказав кінь.

Насіяли жита, зробили хліб і поїхали, на дорозі нагнали їх. Чорт схватив його за лоб і сказав:

– Ото тобі один раз дарую життя.

Одібрав Катерину, а його покинув.

Король пішов другий раз по Катерину, та чорт його догнав і знов його життям подарував.

Пішов третій раз – так само зробив з ним чорт, а за четвертим – взяв його за лоб, трухнув, що аж кісточки остались.

Качка заскучала за ним, що так довго його не бачила, прилетіла, зобачила, що він забитий лежить. Взяла грудку золота, під одне крило одну пляшку, під друге – другу і полетіла там, де біси стережуть воду живлющую і цілющую.

Кинула золота. Чорти побігли за ним, стали битися, а вона набрала води: в одну пляшку живлющої, у другу – цілющої – і полетіла до королевича. Облила його, він зробився цілим, другий раз облила – він ожив і каже:

– Ах, як я довго спав!

– Заснув би ти навіки, коли б не я!

Вона йому розказала, що йому чорт зробив і яким способом вона його оживила. Він їй подякував і просив, щоб вона йому показала дорогу на Лису гору. Вона йому показала другу, таку, що кінь не міг зобачити, як він вийде на Лису гору. І так його навчила:

– Іди ти до своєї жінки і проси її, щоб вона довідалася, звідки він взяв того коня. А як будеш знати, то припали пірце, а я прилечу і тобі пораджу, яким способом його дістати.

Він пішов. Прийшов на Лису гору, Катерина стала питатися його, яким він способом ожив. Він їй розказав і просив, щоб вона довідалася, яким способом чорт дістав того коня. Вона його перевернула в голку і заткнула в подушку.

– Пре!.. Душа смердить! – каже чорт.

– Хто б тут осмілився прийти? Мого чоловіка ти забив. Я більше нічого не знаю.

Чорт думав, що правда.

Уночі стала вона його питатися:

– Звідки ти взяв такого коня?

– Нащо тобі теє знати?

– Так, я хочу знати, де такії коні водяться.

– Ну, коли хочеш, то я тобі скажу. Ото у мене є одна кобила, і як вона має родити лоша, то за нею 12 вовків ходять і стережуть тієї миті, як лоша буде родитися, і як воно уродиться, то вони зараз його й розривають. Я раз добре розгледів, не дав їм з'їсти, тільки одну ногу одірвали йому.

Почувши теє, королевич на другий день попрощався з Катериною, присмалив пірце. Прилетіла до нього качка. Він їй теє розказав, і вона йому порадила, щоб він позабивав тії барани й оддав вовкам, то вони покинуть кобилу і побіжать у ліс, а лошатко уродиться, поссе і тоді їм не дасться.

Він так і зробив: коли кобила уродила лошатко і стала його просити, щоб він лошаткові дозволив побути коло неї цілий місяць, то воно набере сили і зробиться гарним конем.

Він пішов у ліс, став стріляти звірів і ними через цілий місяць живився. Потім пішов, щоб зобачити, чи його лошатко росте, і вельми дивувався, що з нього зробився такий кінь, що на нім можна їздити.

Сів, полетів на Лису гору, одібрав Катерину і поїхав. Чорт, дізнавшись про те, сів на свого коня і став його доганяти і вже на половині дороги догнав. Та кінь його (чорта) копитом тріснув, що аж смола потекла.

Поїхали до палацу, справили весілля.

І я там був, мед-вино пив, по бороді текло, а в губі нічого не було. Я пішов до кухаря, а він як мене тріснув – допомгло, то я побіг на гній, щоб охолодитися. Зачали на «віват» з гармат стріляти, не стало їм куль. Вони стали набивати гноем і разом мене в гармату всадили. Як вистрелили, то я з гармати як вилетів, то летів, летів, аж сюди прилетів і цю казочку сказав.

Джерело: <https://derevo-kazok.org/kazka-pro-korolevu-katerinu-kazka.html>